

Nr 261.

Av herrar **Sjöberg** och **Kronlund**, om sådan ändring av 31 § regeringsformen, att kvinna berättigas deltaga i val av borgmästare samt rådmän och magistratssekreterare i Stockholm.

I motion nr 167 i Andra kammaren, i vilken motion undertecknade föreslå att Riksdagen måtte besluta en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda och för Riksdagen framlägga förslag, innefattande och på principen av personlig och lika rösträtt vilande bestämmelser vid val till besättande av borgmästare-tjänsterna i städerna, ha vi redan något ordat om det, enligt vårt förmenande, oriktiga i att kvinnor skola vara utestängda från deltagande i dessa val.

I de flesta städer är borgmästaren icke allenast domare och ordförande i rådstuvurätt och magistrat, utan är han desslikes högsta polischefen och har såsom sådan sig ålagt att vaka över allmän ordning, nykterhet, sedlighet m. m. samt se till att förseelser i detta fall bliva beivrade. Om man skulle kunna utgå ifrån att redan en borgmästares *huvudsakliga* ämbetsgärning, domarekallets utövande, i lika hög grad är av intresse för kvinnan som för mannen, så må man väl säga att detta ännu mer är fallet, då man betraktar ämbetsmannen i fråga som högsta polischef inom sitt samhälle.

Ty för vem kan god allmän ordning, sedlighet och nykterhet ha större betydelse än för kvinnan, synnerligast som brott mot bestämmelserna härutinnan så ofta, ja kanske oftast, om än indirekt, gå ut just över henne.

Går man sedan ut ifrån och tar i betraktande de senare decenniernas lagstiftning på skilda områden av vår tids politiska och sociala liv, så finna vi att det är en allmän strävan jorden runt snart sagt att bortskaffa de skrankor, som under gången tid varit tillfinnandes könen emellan. Och hålla vi oss till vad man inom vårt land åtgjort i detta

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 4 saml. 112 häft. (Nr 261.)

fall, så kunna vi till våra lagstiftares heder säga, att mycket blivit annorlunda sedan den dag man först grep sig an med vår lags ärvdabalk.

Kvinnan har nu nått den jämställdheten med mannen att hon kan bekläda läraretjänster vid universitet och läroanstalter av olika slag, hon har rätt söka och mottaga en hel del andra statstjänster, hon kan utbildas till och har rätt öva läkarepraktik etc., för att nu icke tala om hennes anställning jämsides med mannen i en hel del kommuners och enskildas verk och inrättningar samt hennes självständiga uppträdande i det kommerssiella och praktiska livet i allmänhet.

På grund av denna av henne förvärvda eller åt henne förlänta rätt och kompetens ha statsmakterna ock undan för undan utvidgat området för hennes deltagande i de allmänna angelägenheterna genom att tillåta även henne vid en hel del val avgiva sin röst. Vi vilja här blott nämna: hon får i egenskap av ledamot i stadsfullmäktige, i de städer som ej deltaga i landsting, vara med om att välja ledamot av Riksdagens Första kammare, hon får deltaga i val av präst, stadsfullmäktige och landstingsmän etc.

Då man redan släppt fram henne så långt, och detta kunnat ske utan att man kan påvisa några därav uppståndna vådor eller olägenheter, våga vi hålla före tiden kan vara inne för en liten ny utvidgning av hennes rätt och kompetens, nämligen till rätten att deltaga i borgmästareval.

På grund av nuvarande lydelsen av regeringsformens 31 § är denna rätt henne nu förment. Nämnda paragrafs första mening har som bekant följande lydelse: »Till borgmästaretjänst i stad äge där bosatta och i stadens allmänna angelägenheter röstberättigade män etc.» Då sålunda det här inflickade ordet *män* är det, som för kvinnan stänger vägen fram till valurnan vid borgmästareval, våga vi föreslå,

att Riksdagen för sin del måtte besluta antaga som vilande en sådan omredigering av 31 § regeringsformen, att i samma § ordet *män* måtte utgå.

Vi överlämna emellertid åt utskottet att, därest så skulle anses nödigt, föreslå annan lämplig redigering av förenämnda §.

Stockholm den 14 februari 1913.

G. W. Sjöberg.

G. Kronlund.